

**Regulamin praktyk pedagogicznych
dla studentów filologii rosyjskiej
w Katedrze Filologii Rosyjskiej
Uniwersytetu Rzeszowskiego**

Opracowanie: dr Maria Kossakowska-Maras

Rzeszów 2012

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Niniejszy regulamin określa zasady organizacji praktyki pedagogicznej, w tym cele i formy praktyki, miejsce i czas trwania, warunki zaliczenia oraz obowiązki studentów i opiekunów praktyk.
2. Niniejszy regulamin obowiązuje studentów studiów stacjonarnych I i II stopnia oraz niestacjonarnych II stopnia, odbywających studia na kierunku filologia, w specjalności filologia rosyjska, specjalizacja nauczycielska.
3. Praktyki pedagogiczne są integralną częścią studiów w ramach planów, programów kształcenia, podlegają zaliczeniu na ocenę i są warunkiem zaliczenia roku studiów.
4. Rodzaj i termin praktyk może być ustalony indywidualnie w przypadku indywidualnego toku studiów i indywidualnej organizacji studiów.
5. W uzasadnionych przypadkach student może się ubiegać o zmianę terminu odbywania praktyki za zgodą Koordynatora praktyki z ramienia Katedry i Prodziekana Wydziału Filologicznego.
6. Student jest zobowiązany do przystąpienia do praktyki po zapoznaniu się z całym regulaminem.
7. Sprawami związanymi z zawieraniem umów i wynagrodzeniem nauczycieli-opiekunów zajmuje się mgr Małgorzata Szybisty z Sekcji Kształcenia Praktycznego UR, 36-601 Rzeszów, ul M. Ćwiklińskiej, telefon (017) 872-17-69.

§ 2. CELE I ZADANIA PRAKTYK

1. Celem praktyki pedagogicznej jest:
 - przygotowanie studenta pod względem psychologiczno-pedagogicznym;
 - przygotowanie studenta pod względem dydaktycznym.
2. W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz dydaktycznych przez:
 - 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych, poznanie sposobu

funkcjonowania szkoły lub placówki sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;

2) obserwowanie:

- a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów,
- b) aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku),
- d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych i zespołach uczniowskich (klasach), ich prawidłowości i zakłóceń,
- e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- f) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod, form pracy i wykorzystywanych pomocy dydaktycznych, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego uczniów,
- g) integrowania przez opiekuna praktyk działalności opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
- h) dynamiki grupy (klasy), ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw uczniów,
- i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów,
- j) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,
- k) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej, z uwzględnieniem możliwości uczniów,
- l) sposobu oceniania uczniów,
- m) działań podejmowanych na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny uczniów,

n) organizacji przestrzeni w klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje i dostosowanie ich do potrzeb i możliwości percepcji uczniów w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności);

3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:

- a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz w zapewnianiu bezpieczeństwa,
- b) podejmowaniu działań wychowawczych i terapeutyczno-rehabilitacyjnych wynikających z zastanych sytuacji,
- c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych,
- d) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
- e) organizowaniu pracy w grupach, stosownie do możliwości i ograniczeń uczniów,
- f) usprawnianiu zaburzonych funkcji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- g) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych adekwatnych do możliwości i ograniczeń uczniów,
- h) doborze i wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej z uczniami o zróżnicowanych możliwościach i ograniczeniach,
- i) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów,
- j) organizowaniu przestrzeni klasy,
- k) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

4) pełnienie roli opiekuna-wychowawcy oraz nauczyciela, w szczególności:

- a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz sytuacji uczniów w grupie,
- b) poznawanie uczniów, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, z uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,
- c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych wobec grup i poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, zgodnie z możliwościami wynikającymi z niepełnosprawności oraz niedostosowania społecznego,
- d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów,

- e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
- f) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami (szczególnie tymi, u których występuje potrzeba stosowania odrębnych działań opiekuńczo-wychowawczych ze względu na rodzaj niepełnosprawności lub niedostosowanie społeczne),
- g) sprawowanie opieki nad uczniami poza terenem szkoły lub placówki,
- h) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
- i) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej i rodzaju niepełnosprawności lub niedostosowania społecznego,
- j) organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
- k) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
- l) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju i możliwości uczniów,
- m) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, rozwijanie umiejętności w miarę możliwości samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
- n) organizację pracy uczniów w grupach zadaniowych,
- o) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów z zaburzeniami w rozwoju,
- p) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniem, z uwzględnieniem rodzaju niepełnosprawności lub niedostosowania społecznego,
- q) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych i nieprzestrzegania ustalonych zasad,
- r) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz innymi specjalistami pracującymi z uczniami;

5) analizę i interpretację zaobserwowanych i doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych oraz wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych działań,
- f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studenckiej (słuchaczy).

§ 3. ORGANIZACJA PRAKTYK

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela *Kształcenie na studiach pierwszego stopnia obejmuje wyłącznie przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela w przedszkolach i szkołach podstawowych, a na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich – do pracy we wszystkich typach szkół i rodzajach placówek.*

Termin praktyki i wymiar godzinowy

Rodzaj studiów	Termin praktyki -rok, semestr	Termin praktyki - miesiąc	Liczba godzin - ogółem
studia stacjonarne pierwszego stopnia	Rok II – sem. 3	w ciągu całego semestru	75
	Rok III – sem. 5	wrzesień	75
studia stacjonarne drugiego stopnia	Rok I – sem. 2	w ciągu całego semestru	30
	Rok II – sem. 3	wrzesień	30

studia niestacjonarne drugiego stopnia	Rok I – sem. 2	w ciągu całego semestru	30
	Rok II – sem. 3	wrzesień	30

§ 4. OBOWIĄZKI STUDENTA

1. Student powinien samodzielnie znaleźć szkołę, w której chce odbywać praktykę i zwrócić się do dyrekcji szkoły o wypełnienie *Druku zgody* na odbycie praktyki.
2. Student może przystąpić do praktyki tylko po wcześniejszym złożeniu *Druku zgody* u Koordynatora praktyki w Katedrze Filologii Rosyjskiej. W przypadku przekazania druku po odbyciu praktyki, może ona być niezaliczona przez Koordynatora praktyki.
3. Student powinien przybyć do wyznaczonej szkoły na praktykę w ustalonym terminie i zgłosić się w Dyrekcji szkoły oraz u Opiekuna praktyki.
4. Student zobowiązany jest w okresie trzech dni od rozpoczęcia praktyki przesłać drogą elektroniczną na adres e-mail koordynatora *Harmonogram praktyk* według załączonego wzoru.
5. W pierwszym tygodniu praktyki student hospituje lekcje, w kolejnych hospituje i prowadzi lekcje samodzielnie.
6. Student zobowiązany jest wpisywać do *Karty informacyjnej praktyk* tematy lekcji hospitowanych i prowadzonych według załączonego schematu.
7. Sporządzać konspekty do wszystkich samodzielnie przeprowadzonych lekcji.
8. Przed przeprowadzeniem lekcji student przedstawia opiekunowi konspekt lekcji w celu zatwierdzenia go.
9. Po przeprowadzeniu lekcji student omawia z opiekunem jej przebieg. Opiekun ocenia przeprowadzoną lekcję poprzez wystawienie stopnia (bdb, db, dst).
10. Student zobowiązany jest brać udział w pracy organizacji szkolnych, zebraniach, konferencjach, uroczystościach szkolnych, pełnić dyżury w szkole, wykonywać inne czynności zlecone przez opiekuna.
11. Po zakończeniu praktyki w terminie do 2 tygodni student zobowiązany jest złożyć dokumentację praktyki, wymienioną w § 7 p.3.

§ 5. OBOWIĄZKI KOORDYNATORA PRAKTYK Z RAMIENIA KATEDRY

1. Za organizację praktyk zawodowych w Katedrze Filologii Rosyjskiej odpowiada Koordynator praktyki.
2. Koordynator praktyki zostaje powoływany przez Prorektora ds. Studenckich w marcu każdego roku na wniosek Kierownika Katedry, za akceptacją Dziekana Wydziału Filologicznego.
3. Do zadań koordynatora praktyk należy:
 - a) opracowanie terminarza praktyk studenckich;
 - b) przygotowanie studentów do odbycia praktyki, zapoznanie z regulaminem praktyk, programem praktyki: założeniami praktyki, celami i zadaniami, przebiegiem, wymaganiami, warunkami zaliczenia;
 - c) gromadzenie druków zgody od studentów;
 - d) sporządzanie listy studentów i przesyłanie jej do Sekcji Kształcenia Praktycznego UR;
 - e) czuwanie nad przebiegiem praktyki;
 - f) po zakończeniu praktyki odbieranie dokumentacji praktyk, sporządzanie sprawozdania dla Sekcji Kształcenia Praktycznego i przekazywanie Arkuszy uwag i spostrzeżeń do akt osobowych studentów w Dziekanacie Wydziału Filologicznego.
 - g) zaliczanie praktyki podczas sesji egzaminacyjnej w formie dokonania wpisu na ocenę do indeksu studenta.

§ 6. ZADANIA OPIEKUNA PRAKTYK Z RAMIENIA SZKOŁY LUB PLACÓWKI, W KTÓREJ PRAKTYKA JEST ODBYWANA

1. Za realizację praktyk w szkole odpowiada Opiekun Praktyk ze strony lub placówki, w której praktyka jest odbywana, wskazany przez dyrektora szkoły/placówki w Druku Zgody.
2. Do zadań Opiekuna Praktyk z ramienia szkoły/placówki należy:
 - opracowanie indywidualnego harmonogramu organizacji i przebiegu praktyki studenta;

- zaznajomienie studenta z planowaniem, przygotowaniem, organizacją i prowadzeniem zajęć dydaktyczno-wychowawczych;
- inicjowanie dyskusji i rozmów z praktykantem, wzbudzających refleksję nad przebiegiem praktyki i podejmujących analizę szczególnych sytuacji dydaktyczno- wychowawczych;
- zapoznanie studenta z różnymi typami lekcji, z możliwościami użycia pomocy dydaktycznych do realizacji programu, z materiałem programowym z języka rosyjskiego, podręcznikami, rozkładami materiału, z prowadzeniem dziennika lekcyjnego;
- najpóźniej dzień przed każdą lekcją omówienie opracowanego przez studenta konspektu lekcji i po stwierdzeniu jego prawidłowości zatwierdzenie go podpisem;
- obserwację wszystkich lekcji studenta, omawianie ich i wystawianie ocen lekcji w konspektach;
- stosowanie wysokich wymogów wobec praktykantów, by zamierzone cele praktyki zostały osiągnięte;
- wypełnienie *Arkusza uwag i spostrzeżeń* i wystawienie oceny końcowej po zakończeniu praktyki. (Uwaga - na *Arkuszu...* powinny również być podpis i pieczęć dyrekcji);
- potwierdzenie w Karcie informacyjnej praktyki rozpoczęcie i zakończenie praktyk, oraz wystawienie oceny w skali 2-5.

§ 7. ZALICZENIE PRAKTYKI

1. Warunkiem zaliczenia praktyk jest wywiązanie się z zadań sformułowanych w programie praktyki oraz przedłożenie przez studenta stosownej dokumentacji.
2. Praktyki wpisuje się do indeksu wraz z innymi zajęciami dydaktycznymi ustalonymi planem studiów. W indeksie odnotowuje się nazwę szkoły/placówki, w której student zrealizował praktykę, jej adres oraz wymiar godzinowy odbywania praktyki i ocenę.

3. Praktykę zalicza się na podstawie dokumentacji praktyki złożonej Koordynatorowi praktyki w ciągu tygodnia od zakończenia praktyki w opisanej teczce (*Imię i nazwisko, rok studiów, termin odbywania praktyki*) zawierającej:
 - *Arkusze uwag i spostrzeżeń* (podpis opiekuna praktyki w szkole oraz podpis i pieczęć dyrektora szkoły);
 - *Kartę informacyjną praktyki*;
 - konspekty lekcji przeprowadzonych.
4. Zaliczenia praktyki w indeksie dokonuje Koordynator praktyki z ramienia Katedry podczas sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej na podstawie złożenia przez praktykanta stosownej dokumentacji.
5. Jeżeli praktyka nie została zaliczona, student nie otrzymuje zaliczenia roku i jest zobowiązany do powtórzenia praktyki.
6. Na ocenę praktyki przez Koordynatora w Katedrze Filologii Rosyjskiej UR składają się:
 - konspekty lekcji przeprowadzonych (wraz z oceną z każdej lekcji wystawioną przez opiekuna) - logiczne, przejrzyste i prawidłowo napisane;
 - ocena opiekuna praktyki z ramienia szkoły/placówki;
 - opinia opiekuna praktyki z ramienia Katedry Filologii Rosyjskiej UR.

Regulamin Praktyki obowiązuje od dnia 01.04.2012.